

N á v r h

ZÁKON

ze dne2017,

kterým se mění zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ**Změna zákona o advokacii****Čl. I**

Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění zákona č. 210/1999 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 6/2002 Sb., zákona č. 228/2002 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 349/2002 Sb., zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 284/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 312/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 314/2008 Sb., zákona č. 219/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 214/2011 Sb., zákona č. 193/2012, zákona č. 202/2012 Sb. a zákona č. 303/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 2a se text „§ 18 odst. 2“ nahrazuje textem „§ 18 až 18c“.
2. V § 18 odst. 1 se za text „odstavce 2“ doplňuje text „, a § 18a až 18c“.
3. V § 18 odstavce 2 a 3 včetně poznámky pod čarou č. 7c znějí:

„(2) Ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů^{7c)} a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta ze seznamu poskytovatelů státem zajištěné právní pomoci, a to:

a) k poskytnutí právní rady podle § 18a, nebo

b) k poskytnutí právní služby podle § 18c.“.

CELEX: 32016L1919

CELEX: 32003L0008

^{7c)} Například § 30 odst. 2 občanského soudního řádu, § 35 odst. 8 soudního řádu správního, § 33 trestního řádu.

CELEX: 32004L0081

CELEX: 32013L0033

(3) Tím není dotčeno oprávnění k poskytování právní pomoci podle zvláštních právních předpisů.“.

4. V § 18 se odstavce 4 až 6 zrušují.

5. Za § 18 se vkládají nové § 18a až 18d, které včetně poznámky pod čarou č. 20 znějí:

„§ 18a

(1) Žadatel, jehož průměrný měsíční příjem za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti nepřesahuje trojnásobek životního minima jednotlivce či osob s ním společně posuzovaných podle zvláštního zákona, a ve věci, v níž žádá poskytnutí právní porady, není zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo na to, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní porady. V odůvodněných případech lze splnění příjmových podmínek prominout.

(2) Právní porada se poskytne v minimální délce 30 minut, nejvýše do vyčerpání dvou hodin délky právní porady za každý kalendářní rok; každá započatá půlhodina právní porady se započítává do celkového ročního časového limitu.

(3) Žádost o určení advokáta k poskytnutí právní porady lze podat pouze na formuláři, jehož vzor stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Žádost kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahuje

a) prohlášení žadatele, že celkové příjmové poměry odpovídají podmínkám pro přiznání nároku na poskytnutí právní porady podle odstavce 1, a

b) prohlášení žadatele, že jej ve věci, v níž je právní porada žádána, nezastupuje jiný advokát nebo osoba podle § 2 odst. 2 písm. a).

(4) K žádosti musí být přiložen doklad o úhradě poplatku ve výši 100 Kč.

(5) Komora určí advokáta k poskytnutí právní porady žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Rozhodnutí se o tom nevyhotovuje.

(6) Nevyhoví-li Komora žádosti, vydá o tom rozhodnutí.

§ 18b

(1) Na základě podnětu provozovatele uzavřeného zařízení zřízeného podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky či zákona o azylu určí Komora advokáta k poskytnutí jednorázové právní porady neurčenému počtu osob umístěných v tomto zařízení; § 18a odst. 3 písm. b) a § 18a odst. 5 se použijí přiměřeně.

(2) Právní porada se poskytne v minimální délce 30 minut, nejvýše do vyčerpání čtyř hodin délky právní porady za každý kalendářní rok; každá započatá půlhodina právní porady se započítává do celkového ročního časového limitu.

(3) Podnět podle odstavce 1 lze podat pouze na formuláři, jehož vzor stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.

§ 18c

(1) Žadatel, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, není zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby. V téže věci však může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2.

CELEX: 32016L1919

CELEX: 32003L0008

CELEX: 32004L0081

CELEX: 32013L0033

(2) Žádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby lze podat pouze na formuláři, jehož vzor stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Žádost kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahuje

a) popis věci, v níž by měla být právní služba poskytována, a

b) prohlášení žadatele, že jej ve věci, v níž je právní služba žádána, nezastupuje jiný advokát nebo osoba podle § 2 odst. 2 písm. a).

(3) Nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že si nemohl zajistit poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.

(4) K žádosti musí být přiloženy doklady o výši příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti, jakož i doklady o jeho majetkových poměrech. Způsob prokazování příjmových a majetkových poměrů žadatele, jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen Komore sdělit, stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.

(5) Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.

(6) V rozhodnutí o určení advokáta Komora vymezí věc, v níž je advokát povinen právní služby poskytnout, jakož i rozsah těchto služeb. Komora může v rozhodnutí o určení advokáta stanovit i další podmínky poskytnutí právních služeb. Komorou určený advokát je

povinen právní služby žadateli poskytnout za Komorou určených podmínek. To neplatí, jsou-li dány důvody pro odmítnutí poskytnutí právních služeb uvedené v § 19 nebo jde-li o zneužití práva, zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2; v těchto případech advokát o důvodech neposkytnutí právních služeb bez odkladu písemně vyrozumí žadatele a Komoru. Určení advokáta Komorou nenahrazuje plnou moc vyžadovanou zvláštními právními předpisy k obhajobě toho, jemuž byl advokát Komorou určen, v trestním řízení nebo k jeho zastupování v jiném řízení.

(7) Komora určení advokáta zruší, jestliže během poskytování právních služeb tímto advokátem v příslušné věci vyjde najevo, že poměry klienta poskytnutí právních služeb neodůvodňovaly. Komora určení advokáta zruší také tehdy, jestliže během poskytování právních služeb tímto advokátem v příslušné věci vyjde najevo, že se poměry klienta změnil tak, že poskytnutí právních služeb již neodůvodňují; určení advokáta Komora zruší k okamžiku změny poměrů. Nedohodne-li se advokát s klientem jinak nebo neučiní-li klient jiné opatření, je advokát povinen po dobu 15 dnů ode dne, kdy došlo ke zrušení jeho určení k poskytování právních služeb, činit veškeré neodkladné úkony tak, aby klient neutrpěl na svých právech nebo oprávněných zájmech újmu. To neplatí, pokud klient advokátovi písemně sdělí, že na splnění této povinnosti netrvá.

(8) Ode dne, ke kterému bylo zrušeno určení advokáta Komorou, má advokát nárok na úhradu odměny za poskytnutí právní služby po klientovi podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně.

(9) Změní-li se v průběhu poskytování právních služeb příjmové a majetkové poměry žadatele, je povinen tuto skutečnost bez zbytečného odkladu oznámit Komoře.

§ 18d

(1) Pro účely poskytování právních porad podle § 18a a poskytování právních služeb podle § 18c vede Komora seznam žadatelů. Tento seznam je neveřejný. Do seznamu žadatelů se zapisují identifikační údaje žadatelů o právní pomoc, kontaktní údaje uvedené v žádosti a údaje nezbytné k posouzení nároku. Údaje o žadatelích jsou uchovávány po dobu 3 let od ukončení právní služby, jež byla předmětem určení.

(2) Pro účely určení advokáta vede Komora rejstřík advokátů, kteří vyjádřili souhlas s poskytováním právních služeb podle § 18 až 18c; při určování advokáta k takovému poskytnutí právních služeb dbá Komora na to, aby advokáti byli určováni rovnoměrně, a to i s ohledem na charakter a složitost věci, ve které mají být právní služby poskytnuty, a na možné náklady, které mohou určenému advokátovi v souvislosti s poskytnutím právních služeb vzniknout. Nelze-li určit advokáta z tohoto rejstříku, určí Komora advokáta ze seznamu vedeného Komorou podle § 4.

(3) Povinnosti advokáta při poskytování právní služby podle § 18 až 18c stanoví stavovský předpis.“.

6. V § 23 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňují se odstavce 2 až 4, které znějí:

„(2) Byl-li advokát určen Komorou podle § 18a a 18b, hradí jeho odměnu stát. Náhrada za promeškaný čas a náhrada cestovních výdajů náleží advokátovi pouze v odůvodněných případech.

(3) Byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby spočívající v zastoupení v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem, hradí jeho odměnu stát podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně, není-li stanoveno jinak. V ostatních věcech má advokát určený podle § 18c pouze nárok na poskytnutí náhrady podle stavovského předpisu.

(4) Hradí-li odměnu advokáta stát podle odstavce 2 a 3, advokát je povinen odměnu vyúčtovat a vyúčtování spolu s daňovým dokladem Komore zaslat ve lhůtě 1 měsíce od poskytnutí právní služby. Komora provede formální kontrolu zaslání vyúčtování a v případě zjištěných nesprávností vrátí vyúčtování advokátovi k nápravě. Daňový doklad předkládá Komora Ministerstvu spravedlnosti k proplacení.“.

7. V § 45 odst. 2 písmeno a) zní:

„a) o určení advokáta podle § 18a až 18c a o zrušení určení advokáta podle § 18c odst. 7.“.

8. V § 52b se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňují se odstavce 2 až 5, které znějí:

„(2) Ministerstvo spravedlnosti vykonává státní dohled nad rozhodovací činností Komory podle § 18a a 18b a nad rozhodovací činností Komory podle § 18c, byl-li advokát určen k poskytnutí právní služby spočívající v zastoupení v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem. Činnost Komory podle § 18a a 18b a podle § 18c, byl-li advokát určen k poskytnutí právní služby spočívající v zastoupení v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem, je výkonem státní správy. Ministerstvo spravedlnosti je nadřízeným orgánem Komory ve věcech správy poplatku za určení advokáta k poskytnutí právní rady na základě žádosti žadatele podle zákona o správních poplatcích.

(3) Za účelem výkonu státního dohledu podle odstavce 2 je Komora povinna umožnit Ministerstvu spravedlnosti přístup do seznamu žadatelů.

(4) Při výkonu dohledu podle odstavce 2 může Ministerstvo spravedlnosti ukládat Komore opatření k nápravě.

(5) Určí-li Komora advokáta v rozporu s podmínkami podle § 18 až 18c, je povinna nahradit státu neoprávněně vyplacené náklady na právní pomoc.“.

9. V § 53 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno j), které zní:

„j) povinnosti advokáta při poskytování právní služby podle § 18 až 18c.“.

10. § 55a zní:

„§55a

(1) Ve věcech uvedených v § 18a až 18c postupuje Komora podle správního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak. Ustanovení § 10 a 11, 13, 18, 35, 36 odst. 3, 37 odst. 3, 41, 42, 45 odst. 2, 47, 51 odst. 2, 58 až 61, 80 až 100, 103 až 129, 135 až 139, 141 až 152 a 178 správního řádu se přitom nepoužijí.

(2) Rozhodnutí o nevyhovění žádosti musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o možnosti podat proti rozhodnutí žalobu podle zvláštního právního předpisu.

(3) Doručené rozhodnutí Komory je v právní moci.

(4) Při určení advokáta podle § 18a a 18b není advokát oprávněn nechat se zastoupit advokátním koncipientem.

(5) § 18 odst. 2, § 18a a 18c se na řízení nebo jiný postup zastupitelského úřadu České republiky nepoužijí.

(6) Žadatelem podle § 18a je fyzická osoba a žadatelem podle § 18c je fyzická a právnická osoba.“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o správních poplatcích

Čl. I

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 228/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 553/2005 Sb., zákona č. 48/2006 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 136/2006 Sb., zákona č. 138/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 215/2006 Sb., zákona č. 226/2006 Sb., zákona č. 227/2006 Sb., zákona č. 235/2006 Sb., zákona č. 312/2006 Sb., zákona č. 575/2006 Sb., zákona č. 106/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 374/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 38/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 140/2008 Sb., zákona č. 182/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 296/2008 Sb., zákona č. 297/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 309/2008 Sb., zákona č. 312/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 9/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 141/2009 Sb., zákona č. 197/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 346/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., zákona č. 132/2010 Sb., zákona č. 148/2010 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 343/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 105/2011

Sb., zákona č. 133/2011 Sb., zákona č. 134/2011 Sb., zákona č. 152/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 245/2011 Sb., zákona č. 249/2011 Sb., zákona č. 255/2011 Sb., zákona č. 262/2011 Sb., zákona č. 300/2011 Sb., zákona č. 308/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 344/2011 Sb., zákona č. 349/2011 Sb., zákona č. 350/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 472/2011 Sb., zákona č. 19/2012 Sb., zákona č. 37/2012 Sb., zákona č. 53/2012 Sb., zákona č. 119/2012 Sb., zákona č. 169/2012 Sb., zákona č. 172/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 221/2012 Sb., zákona č. 225/2012 Sb., zákona č. 274/2012 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 359/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 428/2012 Sb., zákona č. 496/2012 Sb., zákona č. 502/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 50/2013 Sb., zákona č. 69/2013 Sb., zákona č. 102/2013 Sb., zákona č. 170/2013 Sb., zákona č. 185/2013 Sb., zákona č. 186/2013 Sb., zákona č. 232/2013 Sb., zákona č. 239/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 257/2013 Sb., zákona č. 273/2013 Sb., zákona č. 279/2013 Sb., zákona č. 281/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 313/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 127/2014 Sb., zákona č. 187/2014 Sb., zákona č. 249/2014 Sb., zákona č. 257/2014 Sb., zákona č. 259/2014 Sb., zákona č. 264/2014 Sb., zákona č. 268/2014 Sb., zákona č. 331/2014 Sb., zákona č. 81/2015 Sb., zákona č. 103/2015 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 206/2015 Sb., zákona č. 224/2015 Sb., zákona č. 268/2015 Sb., zákona č. 314/2015 Sb., zákona č. 318/2015 Sb., zákona č. 113/2016 Sb., zákona č. 126/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 148/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 229/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 319/2016 Sb. a zákona č. 324/2016 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 369/2016 Sb., 319/2016 Sb. a zákona č. .../2017 Sb., se mění takto:

1. V § 6 odst. 8 větě první se slova „a poplatků vyměřovaných a vybíraných Českou národní bankou“ nahrazují slovy „, poplatků vyměřovaných a vybíraných Českou národní bankou a poplatků vyměřovaných a vybíraných Českou advokátní komorou“.
2. V § 6 odst. 8 větě druhé se slova „a orgány územních samosprávných celků“ nahrazují slovy „, orgány územních samosprávných celků nebo Českou advokátní komorou“.
3. V § 6 odst. 8 větě poslední se slova „si určí tyto orgány“ nahrazují slovy „nebo České advokátní komory si určí tyto orgány nebo Česká advokátní komora“.
4. Za část XII se doplňuje nová část XIII, která zní:

„ČÁST XIII

Položka 164

Určení advokáta k poskytnutí právní porady na základě žádosti žadatele

Kč 100

Osvobození

1. Od poplatku podle této položky jsou osvobozeni cizinci umístění v uzavřeném zařízení zřízeného podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky nebo zákona o azylu.
2. Od poplatku podle této položky jsou osvobozeni občané se zvlášť těžkým zdravotním postižením, kteří jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P.
3. Od poplatku podle této položky jsou osvobozeny osoby pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi podle zvláštního právního předpisu.
4. Od poplatku podle této položky jsou osvobozeny osoby mladší 15 let.

Od poplatku nejsou osvobozeny úkony podle § 8 odst. 2 zákona o správních poplatcích.

Poznámky

1. Výnos poplatku je příjmem České advokátní komory. Pro účely správy poplatku se na něj hledí jako na příjem veřejného rozpočtu.
2. Poplatek je splatný při přijetí žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní rady.“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2018.